

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Правові засади формування та реалізації екологічної політики в Україні
Спеціальність	Е2 Екологія
Освітня програма	Екологія
Рівень освіти	магістр
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Курс і семестр вивчення	1 курс 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття – 14 год
	Самостійна робота – 60 год
Вид індивідуального завдання	-
Форма підсумкового контролю	іспит
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=19316
Кафедра/циклова комісія	<i>Кафедра мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології ІБМТ</i>
Викладач	Жаврида Дар'я Євгеніївна Доктор філософії з екології (pHD) https://ibmt.uu.edu.ua/informatsiya-pro-fakultet-2/vikladachi/zhavryda-dar-ia-ievheniivna/
Контактна інформація викладача для консультацій	e-mail: ekozem_obuh_rda@ukr.net
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Дисципліна «Правові засади формування та реалізації екологічної політики в Україні» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння правових механізмів державного регулювання у сфері охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки. У межах курсу розглядаються теоретико-методологічні основи екологічної політики, принципи екологічного права, а також нормативно-правові акти, що визначають засади формування, реалізації та оцінювання ефективності екологічної політики України.</p> <p>Особлива увага приділяється аналізу повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері охорони навколишнього природного середовища, правам і обов'язкам громадян та суб'єктів господарювання, механізмам екологічного управління, економічного стимулювання природоохоронної діяльності й відповідальності за порушення екологічного законодавства. Дисципліна також охоплює питання імплементації міжнародних екологічних угод та адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу.</p> <p>Вивчення курсу сприяє формуванню у здобувачів здатності аналізувати екологічно значущі управлінські рішення, застосовувати норми екологічного законодавства у професійній діяльності, оцінювати екологічні ризики та брати участь у розробленні й реалізації ефективної екологічної політики на національному та регіональному рівнях.</p>	
Мета навчальної дисципліни:	набуття магістрантами загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків у галузі сучасної екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, відновлення та конструювання екосистем із інтегрованими пермакультурними системами, здатності до організаційно-управлінської діяльності в органах

	державної влади та самостійної наукової діяльності в різноманітних установах та організаціях.
Мета орієнтована на формування компетентностей	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 9. Здатність забезпечувати безпечні умови праці, дотримуватися вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності та правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.</p> <p>ФК 10. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.</p> <p>ФК 14. Усвідомлювати значення природно-заповідного фонду у досягненні Цілей сталого розвитку та збереженні природної спадщини для майбутніх поколінь.</p>
Очікувані результати навчання	<p>ПРН 4. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.</p> <p>ПРН 5. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів із урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.</p> <p>ПРН 13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати методи організації та забезпечення збереження природно-заповідного фонду під час розроблення управлінських рішень, планів охорони територій і природоохоронних програм з метою досягнення Цілей сталого розвитку та збереження природного середовища.</p>
Перелік тем	
<p>Змістовий модуль 1. Правова складова екологічної політики держави.</p> <p>Тема 1. Основи екологічного права як ключової складової державної екологічної політики.</p> <p>Тема 2. Органи управління та їх роль у формуванні екологічної політики в Україні.</p> <p>Тема 3. Сучасне бачення стратегії державної екологічної політики України.</p> <p>Тема 4. Законотворчі ініціативи як відображення екологічної політики України.</p> <p>Змістовий модуль 2. Особливості реалізації екологічної політики держави в сучасних умовах: проблеми і перспективи</p>	

Тема 5. Особливості екологічної політики та її правового регулювання в Європейському Союзі.

Тема 6. Ключові проблеми практичної реалізації екологічної політики в умовах сьогодення.

Тема 7. Перспективи оптимізації сучасної екологічної політики.

Тема 8. Концептуальний підхід до збалансованого природокористування як підґрунтя дієвої екологічної політики держави.

Основна література:

1. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підручник / Краснова М.В., Краснова Ю.А. – Київ: НУБіП України. 278 с. Режим доступу: https://www.fpk.in.ua/images/biblioteka/2bac_pravo/Ekologichne-pravo.-Osoblyva-ta-Spetsialna-chastyny-2023.pdf.

2. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, А. К. Соколова та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана. – Харків : Право, 2021. – 552 с.

3. Екологічне право: курс лекцій / Укладачі: О. В. Надьон, О. М. Данілін, О. В. Савченко, Т. О. Луценко, Д. І. Кіреєнко – Х.: НУЦЗУ, 2022. – 172 с. Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/19238/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.

4. Екологічне право у схемах та визначеннях : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. К. Р. Резворович. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 188 с. Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2bac_pravo/2022-Ekologichne-pravo-v-skhemakh.pdf

Додаткова література:

1. Науковий журнал «Екологічне право» <https://www.ecolaw.idpnan.kyiv.ua/>

2. . Romanenko Y.A., Krunchynay I.P., Yarovoy T.S. Розбудови об'єктів природно-заповідного фонду: державно-управлінський аспект. Науковий вісник Полісся, 1 (4(12)) (2018). 136–142.

3. Бабич О. Право на безпечне довкілля у формуванні змісту регіональної екологічної політики. Law. State. Technology, Вип. 3, 2023. С. 22-27. Режим доступу: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/1st/article/view/461/407> .

4. Сич К., Романов Є. (2022). Формування та реалізація державної екологічної політики в умовах євроінтеграції. Економіка та суспільство, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-40> .

Нормативно-правові акти:

1. Земельний кодекс України: Закон від 25.10.2001 № 2768-III. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.

2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 №254к/96-ВР. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> .

3. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 № 1864-IV. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text> .

4. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

5. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059- VIII. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> .

6. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> .

7. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 16. Ст. 70. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> .

8. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text> .

9. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> .

10. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001. База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

11. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 09.03.2006 № 206 «Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 29.03.2006 за №341/12215 База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0341-06#Text> .

12. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 10.02.1995 №7 «Про затвердження Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві». База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0061-95#Text> .

13. Наказ Управління екології та природних ресурсів Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.02.2022 № 14 «Про затвердження розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та порядку відшкодування цих витрат». URL : <https://ecodep.kyivcity.gov.ua/files/2022/2/17/17022022111558.pdf> .

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302 «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, які отримали такі дозволи». База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2002-%D0%BF#Text> .

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 № 556 «Деякі питання подання декларації про відходи». База даних «Законодавство України». Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2022-%D0%BF#n41> .

16. Місія та стратегія Міністерства екології та природних ресурсів // Офіційний портал Міністерства екології та природних ресурсів. 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://menr.gov.ua/content/misiyatastrategiya.html> .

17. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Екологічна безпека». Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/environmental-safetyassembly.pdf> .

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):
Навчальний курс «ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА: ПРАКТИЧНІ МОДУЛІ». <https://ukraine-oss.com/kurs-ekologichne-pravo-ekologichna-bezpeka-praktychni-moduli/>
Сталий розвиток: нова філософія мислення. <https://vumonline.ua/course/sustainability-new-philosophy-of-thinking/>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної

роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	Залік*
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Не більше	Не більше
15	14	14	14	14	14	15		100	30

T1, T2 ... T8 – теми занять.

Оцінювання відбувається на семінарських заняттях, які підсумовують прослухані лекції та виконану самостійну роботу.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є

робота з дистанційним курсом «Правові засади формування та реалізації екологічної політики в Україні». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності «Екологія», яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології

протокол від «29» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Директор НВП

Валентина МОВЧАН

Завідувач кафедри

Тетяна ТУГАЙ